

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
- בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. מליחה בכלי שאינו מנוקב

- מלח בשר בכלי שאינו מנוקב ונתמלא בציר, מה דינה של חתיכת הבשר בתוך הציר ומעל הציר לשיטת השו"ע והרמ"א ומה טעמו של כל אחד מהם.
- מה הדין אם נתערבה חלק החתיכה שמחוץ לציר ברוב חתיכות אחרות, הסבר את הטעמים לכך.
- הניח בשר שנמלח והודח על גבי בשר שלא נמלח ומלח את החתיכה העליונה שכבר נמלחה ונתמלא הכלי שאינו מנוקב בציר כשהבשר התחתון בתוכו.
מה דינו של הבשר התחתון, כתוב את דעת הט"ז ונקוה"כ בזה.

2. דין הכבד

- דם הכבד שפירש, האם איסורו מן התורה או מדרבנן, כתוב את מח' הראשונים בזה ומהי הנפק"מ להלכה לדין בישול כבד.
- כבד שנתבשל לבדו בקדירה (ללא בשר) ואין ס' כנגד הכבד, מה דינו של הכבד. פרט את שיטות הראשונים וכתוב את טעמם של האוסרים לפי הרי"ן ולפי הבי"י.
- מה דינו של כבד שנכבש במים מעת לעת, ומה הדין באם נכבש הכבד בדמו.

3. דין קילוח והתזה מבשר לחלב

- מחבת שטיגן בו ביצה בחמאה וניתז ממנו על כלי בשרי צונן, מה דין הכלי.
- נשפך קילוח שלא נפסק מחלב רותח בכלי ראשון על דופן כלי בשרי צונן, מה דין הכלי.
- ניתז חלב צונן על מכסה סיר בשרי המונח על האש, מה דין המכסה, פרט.

4. תערובת מין במינו ושאינו מינו

- קיימ"ל 'בתערובת מין במינו ושאינו מינו סלק את שאינו מינו כמי שאינו ומינו רבה עליו ומבטלו' כתוב את הדין במקרים הבאים וציין אם ישנה מח' בזה, והטעם לכך:
- נפלה חתיכת איסור להיתר שאינו מינו ואח"כ נפלו לתערובת שתי חתיכות היתר מינו ונשפך מהתערובת באופן שלא ידוע אם היה ששים.
 - נתערבה חתיכת איסור ברוב היתר מין במינו ואח"כ נפלה התערובת להיתר שאינו מינו ונשפך מהתערובת ולא ידוע אם היה ששים.
 - נפלו בבת אחת חתיכת איסור ושתי חתיכות היתר מין במינו לתוך תערובת היתר שאינו מינו ונשפך ולא ידוע אם היה ששים.

5. דין דבר שיש לו מתירין

- א. מה דינה של ביצה ספק אם נולדה ביו"ט ונתערבה באחרות – כתוב את מח' הב"ח והש"ך בזה ובאר את טעמו של כ"א מהם.
- ב. מה דינה של ביצה ספק אם נולדה ביו"ט שני ומדוע.
- ג. דבר שיש לו מתירין שנתערב ברוב ואח"כ פירש אחד מהתערובת, האם אמרינן בכה"ג כל דפריש מרובא פריש.

6. דין נטל"פ

- א. איסור שנפל לתערובת ופגמה קצת והוציא את האיסור מן התערובת ואין רוב כנגד פליטת האיסור מה דינה של התערובת. ומה הדין אם נתערב ציר בעין של האיסור בתערובת ואין רוב כנגד הציר, הסבר מדוע.
- ב. כף שהיתה בלועה מאיסור מושבח ותחבה לתבשיל שהאיסור נותן בה טעם לפגם ואח"כ בישל פעם נוספת באותה קדירה תבשיל שהאיסור שבכף הנ"ל שתחב בה נותן בה טעם לשבח. מה דין התבשיל השני, כתוב דעת הט"ז ונקוה"כ בזה.
- ג. בשלו בקדירת איסור תבשיל שהאיסור נותן בה טעם לשבח ואח"כ בישלו באותה קדירה תבשיל שהאיסור הראשון נותן בה טעם לפגם. מה דינו של התבשיל השני, הסבר מדוע.

7. ספק ספיקא

כתוב בכל אחד מן המקרים דלקמן האם אמרינן ס"ס ומה הטעם לכך.

- א. גבינת עכו"ם (הראויה להתכבד) שנתערבה ברוב היתר, ולקח חתיכה אחת מן התערובת.
- ב. גבינת עכו"ם שספק הוחלפה בגבינה כשירה, מה דינה. ומה הדין אם ספק הוחלפה ושוב נתערבה ברוב היתר, הסבר את ההבדל מהשאלה בסעיף א'.
- ג. שתי קדירות אחת של היתר ואחת של איסור ונפלה גבינת עכו"ם לאחת מהן - האם תולים להקל שנפלה לקדירת האיסור.
- ד. הסבר את ההבדל בין המקרה הנ"ל לבין המקרה המובא בשאלה בסעיף ב'.

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. גבינות שהועמדו ע"י קיבת נבלה וכשרה

- א. מה הדין בהעמדת גבינה בקיבת כשרה ונבלה שאינן יבשות, לכתחילה ודיעבד.
- ב. מה הדין בהעמדה בזה וזה גורם. (באמצעי כשר ולא כשר)
- ג. מה הדין כשהעמיד בעור כשירה יבשה כעץ ועור קיבת נבלה יבשה כעץ.

9. פת גויים

מסעדה כשרה המעסיקה גוי, מה הדין כאשר הגוי בישל או אפה את המאכלים הבאים: (התניחס הן לבישולי גויים והן לפת גויים)

- א. פסטה פתיתים וקוסקוס.
- ב. בורקס מבצק עלים שנילוש ע"י ישראל וממולא ממחית תפוז"א שבישלו הגוי.
- ג. טיגן סופגניה ומילאה בריבה שבישל.
- ד. הכין הגוי בצק ופיזר עליו רוטב עגבניות וגבינה צהובה ואפה אותם יחדיו.

10. הכשרת כלים-כלי חרס

כתב בעל העיטור: "אי לא דמסתפינא מרבוותא אמינא דאפילו כלי חרס..."

- א. מהו חידושו של בעל העיטור, באיזה אופן בליעה דבר ובאיזה איסור מדובר (הבא ב' האפשרויות שהביא רשב"א)
- ב. מהי ראייתו.
- ג. מה קשה מהסוגיא בחולין: "פינכא דאימלח בה בישראל ותברא", וכיצד ישב זאת הרשב"א.
- ד. מה ההלכה בעניין הכשרת כלי חרס שהשתמש בו הגוי בצונן, מתי צריך מריקה ושטיפה ומתי מילוי ועירוי.

חלק ג' – יישום
יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. דין מדיח כלים

הניחה עקרת הבית בטעות כלים בשריים וחלביים שדבוק בהם שאריות חלב ובשר במדיח כלים המתזז בשלב ראשון מים רותחים (70 מעלות) על הכלים ללא תוספת חומר ניקוי ובשלב שני מותזים מים רותחים המעורב בהם חומר ניקוי.

- א. באר דין נ"ט בר נ"ט לשיטות השונות, הבא את הסוגיא וכיצד מבארים אותה הראשונים.
ב. התייחס לדיני ההיתר והאיסור לשיטת השו"ע ולשיטת הרמ"א דלעיל:
1. מה דין הכלים.
2. מה דין המדיח עצמו.
3. בישול בשר וחלב בשאריות.

12. לימונדה שחתך הלימונים בסכין חלבית

- הפוסק כשו"ע שהזמין אורחים הפוסקים כרמ"א לסעודה בשרית והכין לימונדה, דא עקא שחתך הלימונים בסכין חלבית.
א. מה הדין כשחתך את הלימונים בסכין בת יומא או שאינה בת יומא לשו"ע רמ"א וש"ך.
ב. מה הדין שחתך כמות מרובה מאד של לימונים.
ג. מה הדין כשחתך בסכין בשרית את הלימון והיתה בו תולעת שחתך אף אותה.

13. מעשה שהיה

בעה"ב לקח מזלג בשרי שנתחב בעוף רותח בכלי שני ולמחרת תחב בטעות את המזלג הנ"ל לאטריות רותחות המעורבות עם גבינה בכלי שני, אך אינו יודע אם עבר מעת לעת מתחיבת המזלג בעוף אתמול. מה דינם של האטריות, בידוע שאין סי' כנגד המזלג ומה דינו של המזלג הבשרי.
נתח את השאלה ע"פ כל צדדי ההלכה [כ"ש, גוש, נטל"פ]
ע"פ פסקי השו"ע והרמ"א ונושאי כליו, וחווה את דעתך הלכה למעשה.

* * *

